

OTSUS

27.05.2020 nr 5-5/2020-013

Koondumisele nr 09/2020 Selver AS / ABC Supermarkets AS loa andmine

1. Koondumine

04.05.2020 esitas äriühingu Selver AS (registrikood 10379733) seaduslik esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid ABC Grupi AS (registrikood 10419384) ja Selver AS 27.04.2020 aktsiate müügilepingu. Müügilepingu kohaselt omandab Selver AS 100% ABC Grupi AS tütarettevõtja ABC Supermarkets AS aktsiakapitalist.

Seega koondumise järgselt kuulub ABC Supermarkets AS koondumise teate esitanud Selver AS valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 05.05.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Selver AS ja ABC Supermarkets AS.

Selver AS on Tallinna Kaubamaja Grupp AS tütarettevõtja (100%). Tallinna Kaubamaja Grupp AS aktsiad on noteeritud Tallinna Börsil. Käesoleva teate esitamise hetke seisuga on suurimaks Tallinna Kaubamaja Grupp AS-i aktsionäriks OÜ NG Investeeringud (67%), ülejäänud aktsiakapital jaguneb enam kui 11 000 väikeaktsionäri vahel. OÜ NG Investeeringud üle omab omakorda valitsevat mõju OÜ NG KAPITAL (osalus 68,75%) ning ülejäänud osalus jaguneb paljude väikeosanike vahel. OÜ NG KAPITAL osad kuuluvad võrdsetes osades neljale äriühingule: osaühing Gotfried, osaühing Probus, osaühing SPERARE ja OÜ Vincere, kus hääletuspõhimõtete kohaselt ei oma ükski osanikest eraldi ega mõned osanikud koos valitsevat mõju OÜ NG KAPITAL üle.

OÜ NG KAPITAL kontserni kuuluvad ettevõtjad tegutsevad kaubanduse, tööstuse ja kinnisvara valdkondades. Kaubanduse valdkonnas Eestis tegutseb OÜ NG KAPITAL kontsern läbi valdusettevõtja OÜ NG Investeeringud ja tema tütarettevõtja Tallinna Kaubamaja Grupp AS, kelle valitseva mõju all on alljärgnevad kaubandusettevõtjad:

Kaubamaja AS, Selver AS, Kulinaaria OÜ, OÜ TKM Beauty, OÜ TKM Beauty Eesti, AS TKM King, TKM Auto OÜ ja Viking Security AS. Tööstuse valdkonnas tegutsevad Eestis OÜ NG KAPITAL kontserni kuuluvad ettevõtjad AS Liviko, Kitman Thulema AS ja AS Balbiino. Kinnisvara valdkonnas tegutsevad Eestis OÜ NG KAPITAL kontserni kuuluvad Roseni Majad OÜ, Kuulsaal OÜ, OÜ Roseni Kinnisvara, Tallinna Kaubamaja Kinnisvara AS ja Tartu Kaubamaja Kinnisvara OÜ.

ABC Supermarkets AS on äriühing, mis kuulub koondumise eelselt 100% ABC Grupi AS valitseva mõju alla. ABC Supermarkets AS ise ei oma osalust üheski teises ettevõtjas. ABC Supermarkets AS tegutseb jaekaubanduse valdkonnas.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegeleb üks koondumise osaline (valitseva mõju omandaja) Selver AS jaekaubanduse valdkonnas kaubamärgi Selver kandvate hüper- ja supermarketite opereerimisega. Selver AS kauplused tegelevad peamiselt toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügiga ning e-kaubandusega. Selver AS ketti kuulub 53 kauplust üle Eesti ning e-Selver pakub toidu- ja esmatarbekaupade müügi ja kojuveo teenust Tallinnas, Raplas, Pärnus ja Tartus ning nende linnade lähiümbruses. Selveri AS tütarettevõtja Kulinaaria OÜ tegeleb valmistoidu tootmise ja müümisega jaekaubandusele, ettetellimisega peolauatoodete müümisega läbi e-poe ning toitlustuse ja peokorralduse täisteenuse osutamisega. Lisaks koondumise osalisele tegelevad jaekaubandusega veel koondumise

osalisega samasse kontserni kuuluvad Kaubamaja AS (Tallinna Kaubamaja ja Tartu Kaubamaja), ABC King ja SHU kaubamärgiga jalatsikauplused, I.L.U. kaubamärgiga kosmeetikakaupluste kett, KIA Auto ja Viking Motorsi kaubamärgiga autoesindused ning turvateenuse pakkuja kaubamärgiga Viking Security.

Teine koondumise osaline ABC Supermarkets AS (omandatav ettevõtja) tegeleb peamiselt toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügiga, opereerides kauplusi kaubamärkidega Comarket, Delice ja Solarise Toidupood. ABC Supermarkets AS-le kuulub 19 toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügiga tegelevat kauplust Tallinnas, Tartus, Pärnus ning Harjumaal Viimsis, Laagris ja Laulasmaal.

Seega on käesoleva koondumise puhul tegemist horisontaalse koondumisega. Koondumise osaliste äritegevus kattub toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul. Vertikaalsed seosed koondumise osaliste äritegevustes puuduvad.

Toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügiga tegelevate ettevõtjate vahendusel käibivateks kaupadeks on erinevad toiduained, alkohoolsed joogid, tubakatooted ning esmatarbekaupad (majapidamis- ja puhastusvahendid, köögitarbed, hügieenitooted, mõningad garderoobitooted, vaba aja tooted jms), mille ühiseks tunnusjooneks on eesmärk rahuldada ostjate igapäevaseid tarbimis- ja majapidamisvajadusi. Toidu- ja esmatarbekaupu võib tarbija hankida erinevatest kohtadest, milleks on hüpermarketid (müügipind üle 2500 m²), supermarketid (müügipind kuni 2500 m²), piiratud kaubavalikuga ning madalama hinnatasemega nn discounter tüüpi kauplused, lähikauplused (müügipind kuni 400 m²), spetsialiseeritud kauplused, avatud turud, kioskid, bensiinjaamad jms. Teatud määral konkureerivad omavahel kõik toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul tegutsevad ettevõtjad. Samas hüper- ja supermarketid pakuvad tarbijatele võimalust osta kõik toidu- ja esmatarbekaupad ühest kohast, mille tulemusel väheneb ostude sooritamiseks kuluv aeg ning mistõttu eelistab ostja sooritada oma igapäevaseid oste järjest rohkem hüper-, super- ja discounter tüüpi kauplustes.

Seega on käesoleva koondumise puhul võimalik lähtuda nii kaubaturu laiemast kui kitsamast määratlusest.

Euroopa Komisjon on analoogsetes koondumiste otsustes¹ lähtunud tooteturu kitsamast piiritlusest, mis hõlmab toidu- ja esmatarbekaupade jaemüüki hüper-, super- ja discounter tüüpi kauplustes, jättes välja müügi spetsialiseeritud kauplustes, avatud turgudel, kioskites ja bensiinjaamades.

Konkurentsiamet on ka oma varasemates otsustes² analoogsete koondumiste puhul lähtunud tooteturu kitsamast piiritlusest, mis hõlmab toidu- ja esmatarbekaupade jaemüüki hüper- ja supermarketites.

Käesoleva koondumise teate esitaja hinnangul on Konkurentsiameti jätkuvalt varasemaga samasugune tooteturu piiritlemine põhjendatud ning koondumise osalised ise on oma lähemate konkurentidena nimetanud pigem hüper-, super- ja discounter tüüpi kauplusi kui nn lähikauplusi, avatud turge ja bensiinjaamu.

---

¹ Case M.7920 - NETTO / J SAINSBURY / DANSK SUPERMARKED / NEW EDLINGTON / HEDON / ROUNDHAY ROAD; Case M.8374 - UAB RIMI LIETUVA/UAB PALINK

² 05.04.2005 nr 17-KO AS Prisma Peremarket/AS RaMare loa andmine; 12.04.2005 nr 18-KO AS A-Selver/OÜ Tirsi Grupp loa andmine.

Toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturu geograafilise ulatuse piiritlemisel on Euroopa Komisjon oma otsustes³ kasutanud parameetrina tegevus- ja haardepiirkonda, mis hõlmab kaupluse ümber olevat territooriumi, millel asuvatel tarbijatel on sõiduvahendi abil võimalik jõuda kaupluseni kuni 30 minutiga. Konkurentsiamet on oma varasemates otsustes⁴ jõudnud samale järeldusele ja piiritletud kaubaturu geograafilise ulatuse samal põhimõttel.

Kuna käesolev koondumise tulemusel suurenevad Selver AS turuosad ABC Supermarkets AS opereeritavate kaupluste arvelt, st kaubaturu struktuuri muutus toimub Harjumaal, Tallinna linnas, Tartu linnas ja Pärnu linnas, siis käesoleva koondumise hindamisel analüüsitakse konkurentsiolukorda nimetatud piirkondades.

Kuigi tarbija jaoks on kõnealune kaubaturg tavaliselt lokaalse ulatusega, võivad koondumise poolt mõjutatud lokaalsed kaubaturud osaliselt kattuda ning katta nii terve regiooni või riigi. Eesti toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul tegutsevad kaubandusketid (Coop, Maxima, Prisma, Rimi, Grossi, Meie, Selver ja Comarket) töötavad ühtsete kontseptsioonide alusel ning kõige otsustavamad konkurentsi parameetrid nagu hinnad, toodete kvaliteet, teeninduse tase, reklaam jms otsustatakse suures osas siseriiklikul tasandil. Kuna hüpermarketite ja supermarketite vahendusel toimuva toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturg geograafiliselt ulatuselt hõlmab ka tervet Eestit, siis käesoleva koondumise puhul hindab Konkurentsiamet täiendavalt konkurentsiolukorda toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul Eestis tervikuna.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Statistikaameti andmetel oli Eestis 2019. aastal kaupade kogu jaemüügi maht spetsialiseerimata kauplustes (ülekaalus toit, tubakas ja alkohol) 2739 miljonit eurot⁵. Tuginedes Statistikaameti avalikele andmetele hindas Konkurentsiamet koondumise osaliste positsiooni toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul Eestis ning järeldas, et koondumise osaliste ühine osatähtsus kogu jaemüügi mahust moodustab ligikaudu 20%.

Konkurentsiamet viis koondumise menetlemise käigus läbi kaubaturu uuringu ning kogus andmeid 2019. aastal Eestis ning eraldi Harjumaal (v.a. Tallinn), Tallinnas, Tartus ja Pärnus tegutsevate hüper- ja supermarketite poolt müüdüd toidu- ja esmatarbekaupade mahu kohta. Uuring hõlmas 8 üleriigiliselt tegutsevat kaubandusketti (Coop, Maxima,

---

³ Case No COMP/M.6506 - GROUPE AUCHAN / MAGYAR HIPERMARKET; Case M.7920 - NETTO / J SAINSBURY / DANSK SUPERMARKED / NEW EDLINGTON / HEDON / ROUNDHAY ROAD; Case M.8374 - UAB RIMI LIETUVA/UAB PALINK.

⁴ 05.04.2005 nr 17-KO AS Prisma Peremarket/AS RaMare loa andmine; 12.04.2005 nr 18-KO AS A-Selver/OÜ Tirsi Grupp loa andmine.

⁵ <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=KM020&lang=2>

Prisma, Rimi, Grossi, Meie, Selver ja Comarket) ning Stockmanni kaubamaja, Tallinna Kaubamaja ja Tartu Kaubamaja.

Kaubaturu analüüs näitas, et põhilise osa (ligikaudu 90%) kogu jaemüügi mahust spetsialiseerimata kauplustes Eestis, mis on avaldatud Statistikaameti poolt mahus 2739 miljonit eurot, pakuvad 8 üle riigi tegutsevat kaubandusketti. Analüüsist tuleneb, et Coopi, Maxima, Prisma, Rimi, Grossi, Meie, Selveri, Comarketi, Stockmanni, Tallinna ja Tartu Kaubamajade kogu toidu- ja esmatarbekaupade jaemüük 2019. aastal moodustas kogu Eesti territooriumil 2470 miljonit eurot, Harjumaal (v.a. Tallinn) 261 miljonit eurot, Tallinnas 913 miljonit eurot, Tartus 246 miljonit eurot ja Pärnus 107 miljonit eurot.

Menetluse käigus läbiviidud analüüsist tuleneb, et koondumise osaliste ühine osakaal kattuvates piirkondades ehk koondumisega horisontaalselt mõjutatud hüper- ja supermarketite vahendusel müüdavate toidu- ja esmatarbekaupade kaubaturul oli 2019. aastal kogu Eesti territooriumil [20-30]%, Harjumaal (v.a. Tallinn) [20-30]%, Tallinna linnas [30-40]%, Tartu linnas [20-30]% ja Pärnu linnas [30-40]%.

Eeltoodud turuosade suurused kajastavad olukorda kitsa turupiiritle korral, mis hõlmab hüper- ja supermarketite vahendusel müüdavate toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügiga tegelevate kauplusekettide kogu müügitulu Eestis tervikuna ja uuritavates piirkondades.

Juhul kui arvestada kaubaturule ka kõik ülejäänud toidu- ja esmatarbekaupu müüvad ettevõtjad (lähikauplused, spetsialiseeritud kauplused, kioskid, bensiinijaamad, avatud turud jne) ning võtta arvesse asjaolu, et turule sisenemiseks on ettevalmistusi alustanud rahvusvaheline suur ja tugev LIDL kaubamärki kandev kontsern, on koondumise osaliste osatähtsus kaubaturul eeltoodud suurustest väiksem.

Koondumise osaliste peamised konkurendid hüper- ja supermarketite vahendusel müüdavate toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul on Tarbijate Ühistud COOP, kes on läbi aastate hoidnud Eestis turuliidri positsiooni; rahvusvahelisse kontserni kuuluv MAXIMA Eesti OÜ, kes tegutseb veel Lätis, Leedus, Poolas ja Bulgaarias; rahvusvahelisse kontserni kuuluv Rimi Eesti Food AS, kes tegutseb veel Lätis, Leedus ja Rootsis; Aktsiaselts OG ELEKTRA (Grossi), AS Prisma Peremarket, RRLektus Aktsiaselts (Meie) ning Tallinna linnas Stockmann Aktsiaselts.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Kaubaturu analüüs näitas, et Selver AS ja ABC Supermarkets AS positsioon kaubaturul ei võimalda neil tegutseda sõltumatult konkurentidest. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Arvestades konkurentide arvu, nende majanduslikku ja finantsjõudu, kaubaturgude struktuuri ja turule sisenemistõkete puudumist, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda Selver AS ja ABC Supermarkets AS loa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 27.05.2020 otsuse nr 5-5/2020-013 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 01.06.2020